

**Geiranger-Herdalen landskapsvernområde -
Kvalitetssikring og supplerande kartlegging av
naturtypar i kulturlandskapet**

Bioreg AS Rapport 2016 : 01

BIOREG AS

Rapport 2016 : 01

Utførende institusjon: Bioreg AS http://www.bioreg.as/	Kontaktpersonar: Finn Oldervik	ISBN-nr. 978-82-8215-306-5
Prosjektansvarleg: Finn Oldervik 6693 Mjosundet Tlf. 71 64 47 68 el. 414 38 852 E-post: finn@bioreg.as	Finansiert av: Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Dato: 1.mars 2016
Referanse: Langmo, S.H.L & Oldervik, F. G. 2016. Geiranger-Herdalen landskapsvernområde - Kvalitetssikring og supplerande kartlegging av naturtypar i kulturlandskapet. Bioreg AS. Rapport 2016 : 01. ISBN 978-82-8215-306-5		
Referat: På oppdrag Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen landskapsvernområde er det utført kvalitetssikring og supplerande kartlegging av naturtypar i kulturlandskapet innanfor områdegrensene for landskapsvernområdet. Lokalitetane ligg i kommunane Norddal og Stranda. Fleire av dei opphavlege lokalitetane har fått endra verdi, og nokre er også føreslegne sletta frå Naturbase. I tillegg er det registrert fleire nye lokalitetar, for det meste knytt til kulturlandskapet, eller i samanheng med dette.		
6 emneord: Biologisk mangfald Raudlisteartar Slåttemark Naturbeitemark Registrering		

Figur 1. Framsida; Biletet viser Herdalssetrene inst i Herdalen i Norddal kommune. Eit av dei mest intakte og særprega seterlandskapa i heile Møre og Romsdal. Lokaliteten er stor, med innslag av alt frå beitemarker til myrar og boreal hei. Alt

Kvalitetssikring og supplerande kartlegging av naturtypar i kulturlandskapet

heldt ope gjennom beite med mjølkegeit og hest. (Foto: Solfrid Helene Lien Langmo © 09.07.2015).

• FØREORD

På oppdrag frå Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen landskapsvern-område er det utført kvalitetssikring og supplerande kartlegging av naturtypar i kulturlandskapet innanfor områdegrensene for landskapsvernområdet.

For oppdragsgjevaren har Linn Myrvold kontaktperson. For Bioreg AS har Finn Oldervik vore kontaktperson saman med Solfrid Helene Lien Langmo. Sistnemnde har også utforma mesteparten av rapporten samt utført feltarbeidet. Dagleg leiar i Bioreg AS, Finn Oldervik har også vore ansvarleg for kvalitetssikringa.

Vi takkar oppdragsgjevaren for tilsendt informasjon. Vidare vert Per Roar Alstadsæter og Harald Aarseth takka for å ha stilt opp som skysskarar på dei veglause gardane i Tafjorden og Sunnylvfjorden, medan Jon Olav Breivik, Sanna og Olav Kilsti, Finn Roger og Emma Vågsæter vert takka for å ha kome med historiske opplysningar om lokalitetane.

Aure/Rissa 28.02.2016

FINN OLDERVIK   SOLFRID HELENE LIEN LANGMO

INNHALD

<u>INNHALD</u>	4
<u>1 BAKGRUNN</u>	5
<u>2 DEI ULIKE LOKALITETANE</u>	5
<u>3 UNDERSØKINGANE</u>	6
<u>4 OPPSUMMERING</u>	7
<u>5 LOKALITETSSKILDRINGAR</u>	24
<u>6 LITTERATUR</u>	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
<u>VEDLEGG 1 FULLE ARTSLISTER FRÅ REGISTRERINGANE I JULI 2015</u>	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.

• BAKGRUNN

På oppdrag frå Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen landskapsvernområde er 21 lokalitetar knytt til kulturlandskapet i verneområdet kvalitetssikra. I tillegg er det utført nykartleggingar ved same høve. I utgangspunktet er område med slåttemark godt kartlagt, og det er difor lokalitetar med naturbeitemark der registreringane er frå før år 2000 som er prioritert i dette oppdraget. Hensikta med oppdraget er å betre kvaliteten på eksisterande naturtypedata i Naturbase samt å supplere med nye data.

Etter at arbeidet med rapportering vart starta vinteren 2016, kom det i tillegg ynskje frå Fylkesmannen, om oppdatering av ytterlegare eit par lokalitetar, på bakgrunn av nye opplysningar om lokalitetane. I tillegg kom det ønske om ein systematisk gjennomgang av ein rapport utarbeidd i samband med biologiske undersøkingar og samanstilling av kjent kunnskap innfor det planlagde Geiranger-Herdalen landskapsvernområde (Gaarder et al. 2001), med tanke på å avdekke eventuelle lokalitetar som ikkje var lagt inn i Naturbase.

• DEI ULIKE LOKALITETANE

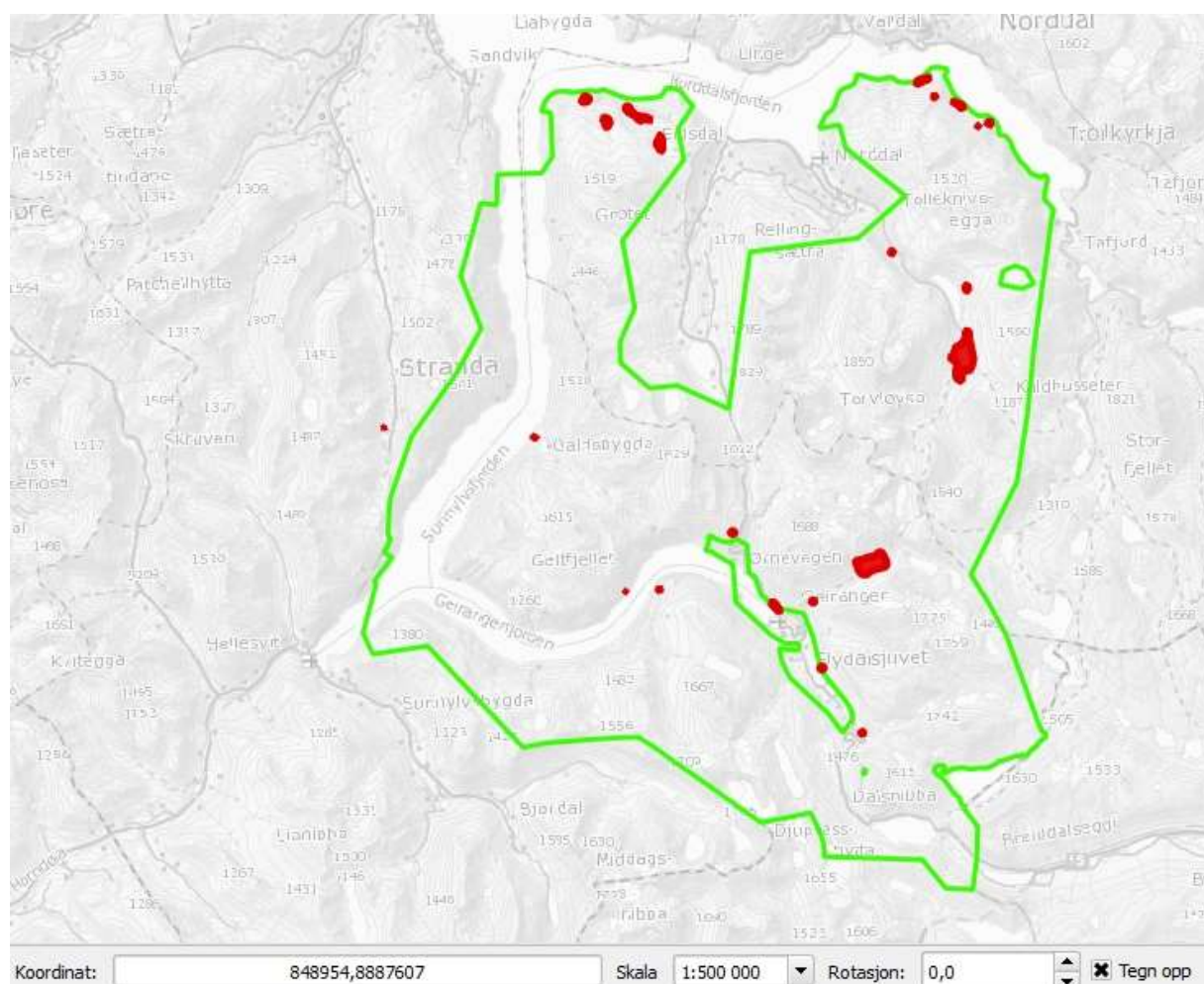
Dei lokalitetane som skulle kvalitetssikrast i dette oppdraget sommaren 2015, ligg spreidd innanfor verneområdet i kommunane Norddal og Stranda i Møre og Romsdal. I tillegg ligg ein lokalitet i Strandadalen, like utanfor verneområdegrensene. Det er snakk om 20 lokalitetar med naturbeitemark der registreringane var av eldre dato, samt ein lokalitet med slåttemark på Knivsflå registrert i 2010, der det i dei seinare åra har vore drive slåtteskjøtsel.

Tabell 1. Oversyn over lokalitetar som skulle kvalitetssikrast i samband med dette oppdraget.

Områdenavn	Naturbasenummer	KOMMUNE	VERDI	NATURTYPE	AREAL	KARTLAGT
Herdalssetra	BN00008453	NORDDAL	A	Naturbeitemark	800,0	1995
Botnen	BN00008445	NORDDAL	A	Naturbeitemark	11,0	1999
Haugset	BN00008348	STRANDA	B	Naturbeitemark	18,0	2000
Kilstisetra	BN00008426	NORDDAL	B	Naturbeitemark	83,0	1997
Knivsflå	BN00069325	STRANDA	B	Slåttemark	0,2	2010
Oaldsbygda- Seljeflot	BN00038805	NORDDAL	B	Naturbeitemark	0,8	2006
Oaldsbygda- Seljeflotnaustet	BN00038806	NORDDAL	B	Naturbeitemark	0,4	2006
Vesteråsdaalen	BN00069351	STRANDA	B	Naturbeitemark	587,0	2000
Herdalen	BN00008336	NORDDAL	C	Naturbeitemark	3,2	2000
Kallskarstølen	BN00008448	NORDDAL	C	Naturbeitemark	26,0	1997
Kastet	BN00008420	NORDDAL	C	Naturbeitemark	13,0	1997
Kastesetra	BN00008417	NORDDAL	C	Naturbeitemark	10,0	1997
Korsneslia	BN00008425	NORDDAL	C	Naturbeitemark	1,9	1997
Kvanndalssetra	BN00008373	STRANDA	C	Naturbeitemark	10,0	2000
Osvik	BN00008414	NORDDAL	C	Naturbeitemark	42,0	1997
Skageflå	BN00008355	STRANDA	C	Naturbeitemark	7,2	1994
Skrenakken	BN00008416	NORDDAL	C	Naturbeitemark	50,0	1997
Storsætra	BN00008357	STRANDA	C	Naturbeitemark	13,0	2000

Verpesdalen	BN00008419	NORDDAL	C	Naturbeitemark	104,0	1997
Verpesdalssetra	BN00008422	NORDDAL	C	Naturbeitemark	60,0	1997
Vinsåssætra	BN00008368	STRANDA	C	Naturbeitemark	18,0	2000

Etter at arbeidet med rapportering starta vinteren 2016, vart også lokalitetane **Korsneset (BN00008424)** og **Maråk nord (BN00069353)** inkludert i dette oppdateringsarbeidet, i tillegg til at det som nemnt vart utført ein systematisk gjennomgang av rapporten til Gaarder et al., 2001, "Biologisk mangfald innafor Geiranger-Herdalen landskapsvernområde." Dette med tanke på å avdekke om det finst lokalitetar som ikkje er lagt inn i Naturbase her, og som burde vore registrert. Lokaliteten Storsæterfossen (lok nr 20), er dels eit resultat av denne gjennomgangen.

Figur 2. Kartet viser plasseringa av dei 23 oppdaterte lokalitetane. Som ein ser ligg alle i Norddal og Stranda kommunar, og alle med unntak av ein ligg innanfor grensene til landskapsvernområdet. I vest, i Strandadalen, ligg lokaliteten Herdalen (BN00008336) litt utanfor områdegrensene.

• UNDERSØKINGANE

Undersøkingane i felt gjekk føre seg i to periodar i 2015. Halvparten av lokalitetane vart undersøkt først i juli, og resten først i september, noko som for det meste skuldast feltkapasiteten til kartleggjaren. Samtlege lokalitetar vart oppsøkte i felt, og på fleire av lokalitetane var ein i kontakt med lokalkjende i samband med undersøkingane. Opplysningane ein fekk, bidrog med nyttig

informasjon som seinare letta arbeidet med oppdatering av lokalitetsskildringane. Karplantefloraen vart via størst merksemd ved undersøkingane, men også andre organismegrupper, slik som sopp og fugl m.m. vart registrert i den grad ein observerte noko av interesse. Ein reknar med at undersøkingane i juli vart utført litt for tidleg til å kunne fange opp funngaen skikkeleg, og dette er difor til ein viss grad basert på bedømming av potensiale, samt på tidlegare funn. 2015 var eit dårleg soppår, slik at også undersøkingane i september til ein viss grad basert på bedømming av potensiale. GPS vart nytta for nøyaktig stadfesting av interessante funn. Artslistar vil etter kvart bli lagt inn i Artsobservasjonar slik at dei kjem fram på Artskart.

• OPPSUMMERING

Innanfor rammene av dette oppdraget, låg som nemnd re-kartlegging av 21 tidlegare registrerte lokalitetar, i tillegg til to lokalitetar som vart oppdaterte etter ønske frå Fylkesmannen. Alle desse var av typane naturbeitemark og slåttemark, med unntak av Maråk nord (BN00069353), som er registrert som naturtypen sørvende berg og rasmarker, der skildringa berre vart supplert med nyare artsfunn, samt at lokaliteten vart oppdatert til nye naturtypar (Sørvende berg og rasmarker er utgått som naturtype). Ut over dette vart det utført nykartlegging der ein fann interessante naturtypar knytt til kulturlandskapet. I tillegg vart det også sett etter andre naturtypar der slike naturleg fall saman med kulturlandskapet.

1.1 Lokalitetar som er føreslegne sletta frå Naturbase

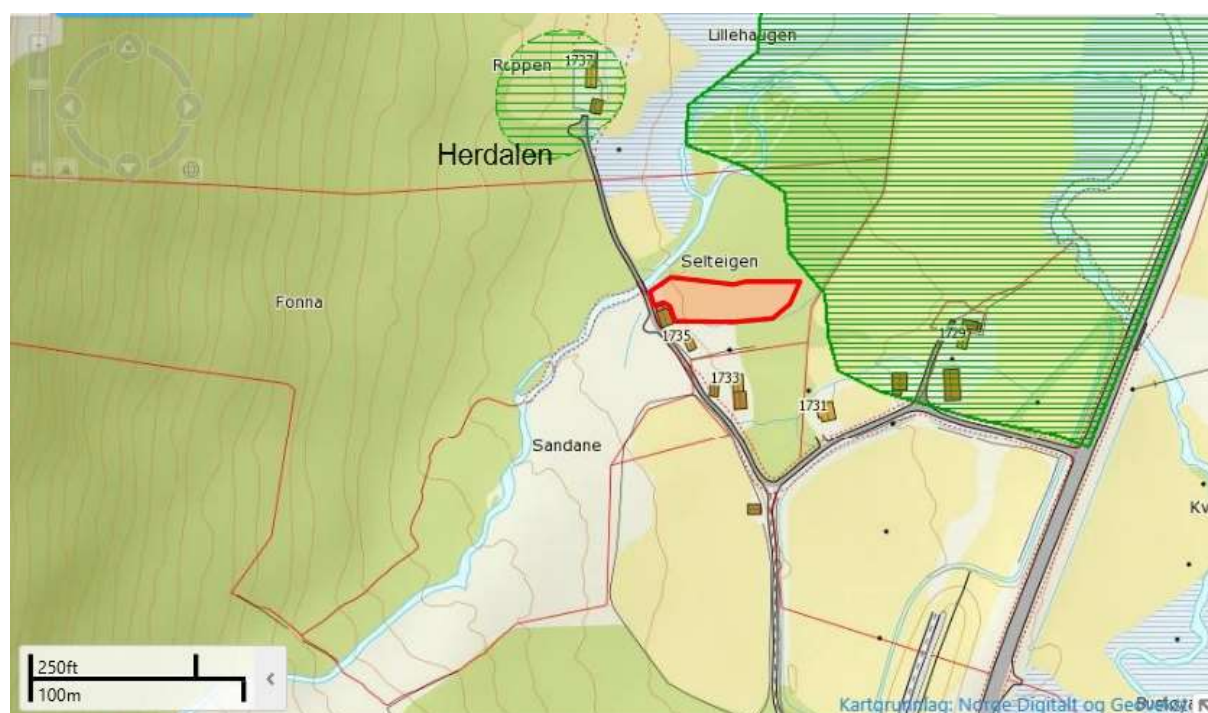
Av dei 21 opphavlege lokalitetane i denne undersøkinga, er fire føreslegne sletta frå Naturbase grunna et dei ikkje lenger stettar krava til naturbeitemark. Dette, med unntak av lokaliteten på Skrenakken (BN00008416), er for det meste grunna opphøyr av skjøtsel og påfølgjande attgroing. I omtalen av Skrenakken i Naturbase frå 1997 heiter det mellom anna: " Kulturmarka er ute av bruk, men det streifar sauer i området. Vegetasjonen på innmarka består i vesentleg grad av attgroande sølvbunkeeng med høgt gras. I fuktigare parti kjem det inn ein del myrtistel og andre fuktengplanter. I udyrka parti finst ein del magrare natureng dominert av gulaks og engkvein." Det vart den gong registrert fleire raudlista beitemarksopp. Ved undersøkingane i 2015 vart det klart at eigar hadde teke opp att skjøtselen med plenklippar. Alt som ikkje var slege med klipparen, vart rydda med ryddesag. All avlinga vart berre liggjande på bakken, noko som hadde ført til ei kraftig oppgjødsling. Det meste av området var dominert av artar som kvitkløver og fjøllblom saman med tett gras. Det vart leita grundig etter sopp på lokaliteten utan at slike vart registrert. Om denne lokaliteten skal ha noko håp om restaurering, vil ein kome med framlegg om at den vert skjøtta som slåttemark med sein slått og at høyet vert fjerna. Lokaliteten har ikkje verdi som verken naturbeitemark eller slåttemark slik den framstår i dag.

Dei andre tre lokalitetane som er føreslege sletta er Kastet (BN00008420), Vinsåssætra (BN00008368) og Herdalen (BN00008336). Alle desse lokalitetane ligg på god, næringsrik jord slik at det som tidlegare var enger dominert av gulaks og engkvein, i dag er omgjort til område dominert av nitrofile artar som nesler, hundegras, strandrøyr og mjødukt.

Tabell 2. Oversyn over lokalitetar som er føreslegne sletta frå Naturbase.

Område-namn	Naturbase-nummer	KOMMUNE	VERDI	NATURTYPE	AREAL	KARTLAGT	KOMMENTAR
Herdalen	BN00008336	NORDDAL	C	Naturbeitemark	3,2	2000	Attgrodd
Kastet	BN00008420	NORDDAL	C	Naturbeitemark	13,0	1997	Attgrodd
Skrenakken	BN00008416	NORDDAL	C	Naturbeitemark	50,0	1997	Slått og avlinga ligg att og gjev kraftig oppgjødsling.
Vinsåssætra	BN00008368	STRANDA	C	Naturbeitemark	18,0	2000	Attgrodd

I **Herdalen** vart det i 2015 registrert eit interessant område litt sør for den opphavlege lokaliteten. Dette er gamal innmark som i dag er gjerda inne og let til å vere slått som plen nokre få gonger for sesongen. Området kan vere aktuelt å vurdere som slåttemark om nokre år, om denne skjøtselen vert oppretthalden. Området er heller ikkje undersøkt for sopp.

Figur 3. Lokaliteten Herdalen (BN00008336) ligg nord i kartutsnittet. Området som potensielt kan vere interessant er merka med grønt. Det verka framleis å vere noko oppgjødsla.

Figur 2. Utsyn får huset og utover delar av engene på Skrenakken. Det meste her er slått med plenklippar, og framstår vel også meir som plen enn som beite- eller slåttemark. Også alle dei skrinne partia der plenklipparen ikkje kjem til, er slått. Alt graset vert att på marka, og har i løpet av åra ført til kraftig oppgjødsling. (Foto: Solfrid Helene Lien Langmo © 06.07.2015).

- **Lokalitetar med sterkt enda avgrensing.**

Av dei 21 lokalitetane er det tre lokalitetar som har fått sterkt enda avgrensing. Dette gjeld Verpesdalen (BN00008419), Osvik (BN00008414), Storsætra (BN00008357) og Skageflå (BN00008355).

Tabell 3. Oversyn over lokalitetar med sterkt enda avgrensing. Her er også teke med nytt areal og eventuelle endringar i verdi og naturtype.

Område-namn	Naturbase-nummer	KOMMUNE	VERDI	NATURTYPE	AREAL	KARTLAGT	NY NATURTYPE	NY VERDI	NYTT AREAL	KOMMENTAR
Verpesdalen	BN00008419	NORDDAL	C	Naturbeitemark	104,0	1997	Uendra	C	1,4	Innskrenka areal. Attgroing og oppgjødsling
Osvik	BN00008414	NORDDAL	C	Naturbeitemark	42,0	1997	Uendra	C	19,4	Innskrenka areal. Attgroing og oppgjødsling
Storsætra	BN00008357	STRANDA	C	Naturbeitemark	13,0	2000	Uendra	B	27,5	Utvida areal
Skageflå	BN00008355	STRANDA	C	Naturbeitemark	7,2	1994	Slåttemark	B	1,1	Innskrenka areal. Nytt skjøtselsregime. Ny naturtype

I **Verpesdalen** finst det restverdiar i enkelte mindre parti heilt inst i dalen. Den gamle lokaliteten var på 104 daa, medan arealet av den nye, innskrenka lokaliteten, er på om lag 1,4 daa. Også i Verpesdalen var det stadvis drive slått, og også her vart all avlinga liggjande slik som på Skrenakken. Særleg gjeld dette på dei to framre bruka. Ein reknar her med at det er eit visst restaureringspotensiale knytt den tidlegare lokaliteten, så sant beitet vert teke opp att med rimeleg høgt beitetrykk, eventuelt om engene vert slått og avlinga fjerna. Om det er interesse for det, kan det også vurderast om det skal tynnast kraftig i ungsbogen lenger inn i Verpesdalen. Her ligg gamalt attgrodd kulturlandskap, mellom anna med mange styv bjørketre.

Figur 4. Biletet viser ei gamal styvingsbjørk i skogen inst i Verpesdalen. Det var mange slike i skogane her, og fleire andre stader, mellom anna i Tafjorden. (Foto: Solfrid Helene Lien Langmo © 06.07.2015).

I **Osvika** inst i Norddalsfjorden er det også drive slått på ein god del areal, og også her vert graset liggjande. Her er også ein del av lokaliteten teke i bruk til fôrproduksjon, medan andre delar er grodd att. Avgrensinga er difor kraftig revidert også her, til berre å gjelde kantsoner. Arealet av lokaliteten er redusert frå 42 til 19 daa.

På **Storsætra** i Geiranger er avgrensinga betydeleg utvida i høve til tidlegare. Her er større areal med beitemarker kring husa inkludert og arealet auka frå 13 til om lag 27 daa.

Figur 5. Enger med kraftig oppslag av bringebær og strandrøyr i Verpesdalen. (Foto: Solfrid Helene Lien Langmo © 06.07.2015).

På **Skageflå** er grensene betydeleg innskrenka. Dette grunna ein kombinasjon av attgroing og oppattaking av skjøtsel i form av slått. Ved besøket i 2015 viste det seg at delar av den opphavlege lokaliteten var grodd att. I tillegg såg ein at slått og rydding var teke opp att på mykje av markene rundt garden. Skjøtselen er i tråd med skjøtelsplan utarbeidd for garden i 2008. Ein slik skjøtsel har

ført til at noko av den opphavlege i dag er å rekne som slåttemark, medan resten reknast som restaureringsareal. Noko av denne består også av areal som har vore slått kvart år i mange år i samband med turistverksemda her oppe. Målet med skjøtselsplan er å restaurere innmarka på Skageflå tilbake til slåttemark, ein prosess som allereie er godt i gang. Ein vil difor kome med framlegg om supplerande undersøkingar her med jamne mellomrom for å overvake utviklinga i stressmestring, samstundes som restaureringsarbeidet held fram.

Figur 6. Engene nord for garden på Skageflå var nett blitt slått ved besøket i 2015. Mykje skog var også fjerna, og det var lagt ned eit betydeleg restaureringsarbeid. (Foto: Solfrid Helene Lien Langmo © 09.07.2015).

- **Lokalitetar som er føreslegne behaldne i Naturbase og som har fått nye skildringar.**

Resten av dei opphavlege lokalitetane i denne undersøkinga stetta framleis krava til naturbeitemark/slåttemark, og er difor føreslege vidareført i Naturbase. I tillegg vart om nemnt to ekstra lokalitetar oppdaterte etter kontakt med Fylkesmannen vinteren 2016. Oversyn over desse lokalitetane er vist i **tabell 4**. Som ein ser av tabellen, er det fleire lokalitetar som har fått redusert verdi medan ande har fått den auka. Endringar i verdi skuldast for det meste endringar i bruken av areala, for eksempel meir eller mindre intensivt beite, men også i noko grad endringar i verdissettingskriteria for slike lokalitetar. Også endringar i areala av lokalitetane er teke med, for å gje eit bilete av utviklinga. For lokaliteten Maråk nord sin del, er det snakk om ei utviding av arealet med rasmark grunna registreringar av lokalt og nasjonalt sjeldne artar.

Områdenavn	Naturbase-nummer	KOMMUNE	VERDI	NATURTYPE	AREAL	KARTLAGT	Ny naturtype	NY VERDI	NYTT AREAL
------------	------------------	---------	-------	-----------	-------	----------	--------------	----------	------------

Herdalssetra	BN00008453	NORDDAL	A	Naturbeitemark	800,0	1995	Naturbeitemark	Uendra	790
Botnen	BN00008445	NORDDAL	A	Naturbeitemark	11,0	1999	Naturbeitemark	Uendra	Uendra
Haugset	BN00008348	STRANDA	B	Naturbeitemark	18,0	2000	Naturbeitemark	C	15,9
Kilstisetra	BN00008426	NORDDAL	B	Naturbeitemark	83,0	1997	Naturbeitemark	Uendra	Uendra
Knivsflå	BN00069325	STRANDA	B	Slåttemark	0,2	2010	Slåttemark	Uendra	Uendra
Oaldsbygda- Seljeflot	BN00038805	NORDDAL	B	Naturbeitemark	0,8	2006	Naturbeitemark	Uendra	Uendra
Oaldsbygda- Seljeflotnaustet	BN00038806	NORDDAL	B	Naturbeitemark	0,4	2006	Naturbeitemark	Uendra	Uendra
Vesteråsdalen	BN00069351	STRANDA	B	Naturbeitemark	587,0	2000	Naturbeitemark	Uendra	Uendra
Kallskarstølen	BN00008448	NORDDAL	C	Naturbeitemark	26,0	1997	Naturbeitemark	Uendra	12,4
Kastesetra	BN00008417	NORDDAL	C	Naturbeitemark	10,0	1997	Naturbeitemark	Uendra	Uendra
Korsneslia	BN00008425	NORDDAL	C	Naturbeitemark	1,9	1997	Naturbeitemark	B	2,2
Kvanndalssetra	BN00008373	STRANDA	C	Naturbeitemark	10,0	2000	Naturbeitemark	B	41
Verpesdalssetra	BN00008422	NORDDAL	C	Naturbeitemark	60,0	1997	Naturbeitemark	Uendra	Uendra
Korsnes	BN00008424	NORDDAL	C	Naturbeitemark	17,0	1997	Naturbeitemark	Uendra	Uendra
Maråk nord	BN00069353	STRANDA	B	Sørvendte berg og rasmarker	43,0	2010	Mosaikk rasmak og rik edellauvskog	Uendra	56

Tabell 4. Oversyn over lokalitetar som er føreslege vidareført i Naturbase. Her er også eventuelle endringar i areal og verdiar teke med.

Som nemnt er attgroing ein av momenta som er med å redusere verdien av kulturlandskapet. Mellom anna lokalitetar som Haugset (BN00008348) og dei to lokalitetane i Oaldsbygda ber tydeleg preg av dette. Her vil verknadane av dette etter kvart føre til at verdiane går tapt om ikkje beitetrykket vert auka betrakteleg. Også fleire av lokalitetane langs Tafjorden ber tydeleg preg av lågt beitetrykk, og vil etter kvart stå i fare for ei gradvis attgroing.

Lokalitetar som Kilstisætra, Herdalssetrene, Vesteråsdalen, Botnen, Korsneslia og Kvanndalssetra er eksempel på område der beitetrykket framleis er godt, og at landskapet framleis var halde i hevd. På Herdalssetrene (sjå framsida!) er det framleis beite med både hest og mjølkegeiter, og landskapet framstår også i dag som eit stort, intakt og imponerande seterlandskap med godt beitetrykk og stort mangfald av artar. Botnen litt lenger nede i dalen, var i 1995 omtala som ein svært artsrik lokalitet (Jordal og Gaarder, 1997). Det er svært gledeleg å sjå at området framleis var nytta til beite, no for geitekje. Beitetrykket er framleis godt, og det er liten tvil om at potensialet for sopp også er godt. I Vesteråsdalen er det i Jordal (2011) opplyst at det truleg har vore beita av sau i lange tider, men at status etter 2000 er uviss. Ved besøk på Vesterås i 2015 kom det fram at det framleis er om lag 300 sau her oppe (Kjelde: Arnfinn Vesterås pers.meld). Dei fleste rasmarsengene i dalen ber framleis tydeleg preg av beite, og det same er tilfelle for fleire av dei små setervollane innover dalen. Fleire av desse vart ved undersøkingane i 2015 vurdert som naturtypelokalitetar etter DN Handbok 13, men nådde ikkje heilt opp, for det meste grunna for intensivt beite og total dominans av kvitkløver. Eit besøk om hausten med fokus på sopp, kunne vore ein fordel her, og kunne kanskje avdekka fleire lokalitetar.

Figur 7. Kilstisætra er eksempel på ein lokalitet med godt beitetrykk og stort artsmangfald. (Foto: Solfrid Helene Lien Langmo © 06.07.2015).

• Nykartlegging

Innanfor rammene av prosjektet låg også nykartlegging knytt til kulturlandskapet der ein fann dette teneleg. I samband med oppdraget vart ...lokalitetar registrert heilt nye. Oversyn over desse finst i tabell 5.

OMRÅDENAMN	ID LOKAL	KOMMUNE	VERDI	NATURTYPE	AREAL (daa)	KOMMENTAR
Verpesdalen: Paradis	7	NORDDAL	C	Slåttemark	0,45	Omtala som den siste flekken i Verpesdalen der det vaks markblomar.
Kastet I	12.1	NORDDAL	B	Store gamle tre	-	Stor, styva alm
Kastet II	12.2	NORDDAL	B	Store gamle tre	-	Stor, styva alm
Nord for Knivsflå	13	NORDDAL	C	Haustingsskog	24,5	Område med haustingsskog. Tidlegare meir glisse tresjikt. I dag fortetta med ungskog. Menge store, styva og til dels stubbehausta almetre.
Breimyra	14	NORDDAL	C	Slåttemyr	16	Gamal slåtte- og beitemyr. I det seinare mest beita.
Storsæterfossen	20	STRANDA	B	Fosse-eng og fosseberg	4	Skildra tidlegare av Gaarder et al., 2001, men den gong ikkje registrert i Naturbase. Markert foss med fosse-eng og fosseberg. Mogleg å gå bak fossen etter sikra og merka sti.

So m ein ser er dei fleste lokalitetane

knytte til kulturlandskapet, då med unntak av Storsæterfossen. Fyrst etter at kartleggingane var gjennomførte, vart det klart at denne lokaliteten hadde vore registrert tidlegare, i 2000, men at den ved det høve ikkje vart lagt inn i Naturbase.

I **Verpesdalen** vart det registrert ein liten lokalitet med slåttemark. Lokaliteten ligg like utanfor den opphavlege avgrensinga av naturbeitemark i området. I fylgje Jon Olav Brevik som har hus i Verpesdalen, er dette den siste plassen i området ein finn markblomar. Framleis fanst godt med prestekragar her, og lokaliteten var framleis å reken som slåttemark med restaureringspotensiale. På **Kastet** vart det registrert to store gamle tre. Begge desse er styva almer (VU). Her finst fleire slike tre i området, og mange av desse har stort potensiale for raudlista artar knytt til daud ved og grov sprekkbork. Almene står i ei gamal, hagemark som i dag er attgrodd med nesler og ungskog. Også

nord for Knivsflå fanst eit område med hausta alm (VU). Her stod skogen noko tettare, og terrenget var noko meir ulendt, slik at dette området er å rekne som haustingsskog. Her vart det ikkje påvist raudlisteartar, men potensialet for slike, knytt til dei gamle almene i området, er godt. **Breimyra** ligg på høgda mellom Verpesdalen og Skrenakken, like ved stigen. Myra var fattig, utan basekrevjande artar. Likevel var den klart påverka av beite, eventuelt også slått. Artane var for det meste jamt fordelte, og strukturen var svært flat, utan opphoping av torv og danning av tuver.

- **Gjennomgang av Gaarder et al. 2001**

Ved gjennomgang av rapporten, vart det klart at rapporten inneheld fleire lokalitetar som av ulike grunnar ikkje er lagt inn i Naturbase, i tillegg til verdfull informasjon om allereie eksisterande lokalitetar, som heller ikkje er lagt inn i basen. Mellom anna inkluderer dette ein lokalitet i Vesteråsdaalen, under Storskredfjellet, med funn av den sjeldne arten stivsilde (EN).

Informasjon frå rapporten er no inkludert i oppdateringa av lokalitetane omfatta av denne rapporten, men ein skal ikkje sjå bort ifrå at det framleis finst verdfulle opplysningar om einskilde lokalitetar her. Denne rapporten bør såleis nyttast som støttelitteratur også ved framtidige oppdateringar av lokalitetar innanfor landskapsvernområdet. Det same gjeld rapport utarbeidd av Norderhaug et al (2004), med temaet kulturlandskap i indre Storfjorden og om utfordringar for forvaltninga.

Ut over dette såg ein også at det på ein del lokalitetar var avvik i naturtypar og verdsetjing mellom Gaarder et al, 2001, og naturtyperapport for Stranda kommune, utarbeidd av Holtan og Grimstad (2001), og som i stor grad er grunnlaget for det som er registrert i Naturbase. Etter at desse rapportane vart laga, er det komne nye faktaark for dei fleste av desse naturtypane, samt at ein del av dei, som mellom anna sørvende berg og rasmarker er gått ut, og erstatta av andre typar meir tilpassa Natur i Noreg (NiN). I **Vedlegg 1** finst oversyn over lokalitetar som burde vore oppdatert, eller eventuelt lagt inn i Naturbase, samt kommentarar til eventuelle avvik mellom dei to nemnde rapportane.

- **Kommentarar**

Områda innanfor landskapsvernområdet er unike i norsk samanheng, med eit storslagent landskap beståande av ville fossar og bratte fjell, og fjordar som skjer seg langt inn i landet. Dette saman med eit kulturlandskap som framleis er halde i hevd med beite og slått. Mange stader ser ein framleis beitande sauer og geiter, hesjer og velhaldne gardar. Også mange av lokalitetane undersøkt i dette prosjektet bar framleis preg av godt beitetrykk og inneheldt stort biologisk mangfald knytt til nett denne kombinasjonen av natur og menneskeleg påverknad. Også landskapet rundt lokalitetane ber tydeleg preg av kulturåverkannd gjennom lange tider, slik at den einskilde lokaliteten må vurderast saman med det heilskaplege landskapet. Utnyttinga av alle dei små hyllene langs liene og utover i fjordane til jordbruk, i kombinasjon med alt dette, har skapt eit landskap med store naturhistoriske og kulturhistoriske verdiar. Geirangerfjorden står som kjend også på UNESCO si prestisjetunge liste over verdas kultur- og naturarv.

Geiranger og Herdalen landskapsvernområde vart oppretta i 2004. Føremålet med opprettinga av verneområdet er å:

- *Ta vare på eit særprega og vakkert fjord- og fjellandskap med eit rikt og variert plante-*

og dyreliv.

- *Ta vare på viktige kulturlandskap der fjordgardar, setermiljø og kulturminne utgjer ein vesentleg del av landskapet sin eigenart.*

- *Ta vare på geologiske førekomstar og landskapsformer.*

(Kjelde: §2 Forskrift om vern av Geiranger-Herdalen landskapsvernområde, Stranda og Norddal kommunar, Møre og Romsdal)

Ved undersøkingane i 2015, såg ein at i områda rundt sjølve Geiranger, var mykje av det opphavlege kulturlandskapet intakt, eller restaurert i løpet av dei seinare åra. Mange av skildringane i Naturbase frå dette området omtala attgroing og opphøyr av skjøtsel. Fleire område har dei seinare åra fått utarbeidd skjøtelsesplanar, mellom anna fleire slåttemarker på Vesterås, Skageflå i Geirangerfjorden og Møllestunet og omkringliggjande område i Ørnesvingane nord for Geiranger sentrum. I sistnemnde plan er det mellom anna tale om "museal" skjøtsel. Området rundt Geiranger utgjer likevel berre ein liten del av landskapsvernområdet.

Ildsjeler har gjort ein enorm innsats for å redde gardar og kulturmiljø på fjordagardane langs heile Storfjorden. Hus og vegar er restaurerte, og skjøtselen av innmarka er mange stader teke opp att. Likevel ser ein mange stader at innmarka gror att. Spesielt tydeleg var dette på dei undersøkte lokalitetane på vestsida av Tafjorden, frå Osvik til Kastet og Korsneset. Her er beitetrykket generelt veldig lågt. Område i kulturlandskapet med djup jord er på tur til å gro att med høge nitrofile artar som nesler og mjødurt, medan dei særprega tørrbakke-artane er pressa tilbake til stort sett berre å finnast på svært grunne område, og langs kanten av dei mange bakkemurane. Kastet er som nemnd ein av lokalitetane som før var registrert som naturbeitemark, som i dag er heilt attgrodd med nitrofile artar, og er førelegen sletta frå Naturbase grunna tap av dei biologiske verdiane. I område som før var beita hagemark, mange stader i kombinasjon med styving av skogen, finn ein no game store almetre innpakka i tett ungsog og nesler.

På Korsneset er husa i ferd med å falle saman, og sjølv om husa på Kastet står, og taka er skifta, vil ikkje desse gardane vere synleg om nokre år, om ungsoggen får gjere som den vil. Om ikkje skjøtsel i ei eller anna form vert teke opp att her snart, vil desse områda for det meste vere interessante for å studere attgroingsprosessar i kulturlandskapet, og overkangen frå kulturlandskap til skog, snarare enn fjordagardar.

Figur 8. Husa på Korsneset er i ei trist forfatning. Det er lågt beitetrykk, og truleg står hjorten for det meste av beitet her. (Foto: Solfrid Helene Lien Langmo © 05.09.2015).

Ved oppatt-taking av beitet på vestsida av Tafjorden i kombinasjon med rydding av skog, ville dette området vore svært verdfullt. Mange stader langs stien mellom Kastet og Osvika, vart det funne restar etter gamle enger. I liene ovanfor Osvika og opp mot Kastesetra finst eit stort kulturlandskap med bakkemurar og styvingstre. Dette var også tilfelle på Korsneset, der dette landskapet strekte seg heilt frå sjøen og opp til Korsneslia, om lag 400 moh. Både på Korsneset og får Osvika og oppover mot Kastesetra er mykje av dette i dag grodd att med ung lauvskog. I Osvika er likevel enkelte område rydda for skog i dei seinare åra i samband med at det er tilrettelagt ein sti opp til Kastesetra.

I Verpesdalen, på Skrenakken og fleire andre stader, er slåttene teke opp i løpet av dei seinare åra. Slåttene går her føre seg, enten med slåmaskin eller plenklippar, og graset vert liggjande att på engene og ikkje fjerna. Slik skjøtsel fører til ei kraftig oppgjødsling av engene. Lys-elskande artar bukkar under til fordel for tett gras og artar som mellom anna kvitkløver, ein art som sjølv er i stand til å binde nitrogen frå lufta og difor bidreg til ytterlegare gjødsling. Også beitemarksopp som er avhengig av lite eller inga gjødsling for å overleve, går sterkt tilbake ved slik skjøtsel, og vil etter kvart forsvinne på slike lokalitetar.

Ein slik skjøtsel bidreg likevel til å halde areala opne og grønne. Saman med rydding av skog, vil dette bidra til å auke verdien av det vidgjetne landskapet med fjordagardane. Slik skjøtsel er derimot ikkje optimalt for det biologiske mangfaldet knytt til desse gardane. For å oppretthalde mangfaldet er ein avhengig av skjøtsel som ligg tettare opp til den tradisjonelle, med beite, gjerne i kombinasjon med slått der avlinga vert fjerna etter bakketurking eller hesjing. Slik skjøtsel er utvilsamt meir arbeidskrevjande enn å berre la grase liggje, men er nødvendig om skjøtselen skal ta sikte på å ta vare på dei biologiske verdiane.

Som ein ser vil val av skjøtelsesform i ein del tilfelle stå mellom på den einse sida;

1. Å halda landskape ope (ein form for "museal" skjøtsel), der målet i fyrste rekke er å vise fram fjordagardane gjennom skogrydding og slått (utan fjerning av avlinga).
2. Å legge opp til ein meir tradisjonell skjøtsel som tek vare på fleire av dei biologiske verdiane.

Figur 9. På Kastet er innmarka attgrodd. Eit par almer ved husa er framleis styva. (Foto: Solfrid Helene Lien Langmo © 05.09.2015).

REFERANSAR

LITTERATUR

- Ansok, S. 1977. Utkantgardane – eit minne om ei anna tid. I: P. Larsen (red.): Møre og Romsdal. Bygd og by i Norge. Gyldendal. S. 214 – 216.
- Ansok, S. 1970. Eld som slokna. Artiklar om fråflytte fjell- og strandgardar ved Geirangerfjorden, Sunnylvfjorden, Norddalsfjorden og Tafjorden. Stranda. 5. opplag 1992, 181 s.
- Bele, B. & Norderhaug, A. 2008. Skjøtselsplan for Møllstunet og omkringliggende områder, Geiranger, Stranda kommune. Bioforsk. Rapport nr 3(10) 2008
- Gjerding, J. 1935. Øydebruk i Sunnylven og Geiranger. Eige forlag, Hellesylt. 78 s.
- Holtan, D. 2011. Supplerande kartlegging av naturtypar i Stranda kommune. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, rapport nr 4 - 2011: 75 s. ISBN 978-82-7430-208-2 (papirutgåva).
- Holtan, D. 2011. Supplerande kartlegging av naturtypar i Norddal kommune. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, rapport nr 3 - 2011: 78 s. ISBN 978-82-7430-206-8.
- Holtan, D. & Grimstad, K.J. 2001. Biologisk mangfald i Stranda kommune. Kartleggingsrapport 2000. Rapport Stranda kommune 2001. 127 s + kartvedlegg
- Holtan, D. & Grimstad, K.J. 1999. Kartlegging av biologisk mangfald i Norddal. Biologiske undersøkingar i 1999. Norddal kommune, rapport. 96 s
- Jordal, J.B. 2011. Supplerande kartlegging av naturtypar i kulturlandskapet i Norddal og Stranda i 2009-2010. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, rapport 2011: 01.
- Jordal, J.B. 2007. Supplering av Naturbase i Møre og Romsdal 2007 basert på eksisterende informasjon. Møre og Romsdal fylke, areal- og miljøvernavdelinga rapport 2007:02, 110 s.
- Gaarder, G., Holtan, D. og Jordal, J.B. 2001. Biologiske mangfald innafor Geiranger-Herdalen landskapsvernområde. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga. Rapp. No 3-2001. 82 s
- Jordal, J.B. & Gaarder, G. 2001. På jakt etter stivildre i Geirangerfjella (Stranda kommune, Møre og Romsdal). Blyttia 59 (2)
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1999. Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal 1992-98. Samlerapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, landbruksavd. Rapport nr. 1 - 99: 278 s. + kart.
- Jordal, J.B. & Gaarder, G., 1998. Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1997-98. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 2 - 98. 117 s.

Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1997. Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1995-1996. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 97. 178 s.

Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1995. Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1994. Beitemarkssopp og planter i naturenger og naturbeitemarker. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport 2-1995. 95 s.

Norderhaug, A., Hansen, S. & Jordal, J.B. 2004. Storfjordprosjektet - Fagrapport om kulturlandskap i indre Storfjorden og om utfordringar for forvaltninga. Møre og Romsdal fylke, landbruksavdelinga. Rapport nr. 1-2004. 240 s.

Stoknes, S. 1995. Setrar i Norddal. En kulturhistorisk registrering og forslag til forvaltningsstrategi. Rapport. 156 s.

Thorvaldsen, P. 2008. Kulturlandskapet på hyllegarden Skageflå i Geiranger i Stranda kommune. Bioforsk. Vol. 3 Nr. 153 2008.

KJELDER FRÅ INTERNETT

Nettstad

Artsdatabanken, [Raudlista og Artskart](#)

Miljødirektoratet, [Naturbase](#)

[GisLink, karttjenester](#)

Norges geologiske undersøkelser, [Berggrunn og løsmasser](#)

[Stranda kommune](#)

[Norddal kommune](#)

MUNNLEGE KJELDER

Jon Olav Breivik

Arnfinn Vesterås

VEDLEGG 1

Tabellen under gjev eit oversyn over kommentarar knytt til lokalitetar i Gaarder et al, 2001.

Områdenamn	Naturbase-nummer	Nr i Holtan og Grimstad 2000	Nr i Gaarder et al. 2001	KOM-MUNE	VERDI Gaarder et al/ Holtan og Grimstad	NATURTYPE Gaarder et al/ Holtan og Grimstad	AREAL	KARTLAGT	KOMMENTAR
Flåna	BN00008418	13	7.5.7	Norrdal	A	Kystfuruskog	433 daa	1999	Er i rapporten registrert som urskog/gammelskog. I lokaliteten inngår også ein del gråorskog. Her finst noko olivin. Burde vore undersøkt for andre artsgrupper i tillegg til karplantar. Manglar verdivurdering i Naturbase.
Vinsåsskredene	BN00008384	26	7.6.3	Stranda	A	Sørvendte berg og rasmark	775 daa	2000	Som mange andre lokalitetar i Geiranger er den registrert som naturtypen sørvendte berg og rasmark, ein naturtype som er erstatta av andre typar. Vinsåssætra vart undersøkt i 2015, og det vart klart at ein del av lokaliteten ikkje er å reken som berg og rasmark, men som attgrodd kulturmark.
Djupdalen-Dalsnibba	BN00008371	65	7.7.2	Stranda	A/B	Kalkrike områder i fjellet/ Andre viktige forekomster	791 daa	2000	Avvik i verdi og naturtype mellom Gaarder et al, og Holtan & Grimstad. Funn av stivsilde (EN)
Stavbrekka	BN00008381	75	7.7.7	Stranda	A	Kalkrike områder i fjellet/Sørvendte berg og rasmarker	1142 daa	1978	Avvik naturtype mellom Gaarder et al, og Holtan & Grimstad. Skildringa er gamal.
Norrdalsfjorden: Aust for Osvik	Ikkje registrert i Naturbase		7.2.19	Norrdal	B	Naturbeitemark	Ikkje registrert	1997	Lokaliteten er i Gaarder & Jordal, 1998 skildra under lokaliteten i Osvik, og i Gaarder et al 2001, skildra som eigen lokalitet. Området hadde framleis botaniske verdiar ved besøket i 2015, men er ikkje utskild som eigen lokalitet da området er i kraftig attgroing med skog.
Dalsbygda: Aust for Herdalen	Ikkje registrert i Naturbase		7.4.4	Norrdal	B	Fossesrøytzone	Ikkje registrert	1992	Lokaliteten er ikkje registrert i Naturbase. Undersøkt av Stafan Eriksson. Her er det registrert sunnmørsmarikåpe (VU). Lokaiteten vart ikkje udnersøkt i 2015, men fossesprøysytsona er der framleis. Behov for ny avgrensing og ny lokalitetsskildring.
Seineset	Ikkje registrert i Naturbase		7.5.2	Norrdal	B	Rik edellauvskog	Ikkje registrert	1988?	Lokaliteten er ikkje registrert i Naturbase. Referert i Folkestad og Bugge, 1998 som " <i>lita "hole" med varmekjær lauvskog</i> ". Ikkje vidare undersøkt
Kvernhusnes	Ikkje registrert i Naturbase	7	7.5.3	Norrdal	B	Gråor-heggskog	Ikkje registrert	1999	Lokaliteten er ikkje registrert i Naturbase. Bør rekartleggjast med tanke på naturtype og verdi.

Områdenamn	Naturbase-nummer	Nr i Holtan og Grimstad 2000	Nr i Gaarder et al. 2001	KOM-MUNE	VERDI Gaarder et al/ Holtan og Grimstad	NATURTYPE Gaarder et al/ Holtan og Grimstad	AREAL	KARTLAGT	KOMMENTAR
Geiranger: Møllesæter, Møll og Grande	Ikkje registrert i Naturbase		7.2.8	Stranda	B	Naturbeitemark	Ikkje registrert	1991, 2006, 2010	Området har fått utarbeidd skjøtselsplan og bør undersøkast med jamne mellomrom. Undersøkingar i 2010 avdekkja ein lokalitet med naturbeitemark innanfor området.
Sunnylvsfjorden: Nord for Presthellaren.	Ikkje registrert i Naturbase		7.5.8	Stranda	B	Rik edellauvskog	Ikkje registrert	1987	Lokaliteten er ikkje registrert i Naturbase. Området er omtala av Folkestad og Bugge, 1988.
Sunnylvsfjorden: Furnesvika	Ikkje registrert i Naturbase		7.5.14	Stranda	B	Rik edellauvskog	Ikkje registrert	1987	Lokaliteten er ikkje registrert i Naturbase. Området er omtala av Folkestad og Bugge, 1988
Sunnylvsfjorden: Jogardstranda	Ikkje registrert i Naturbase		7.5.15	Stranda	B	Rik edellauvskog	Ikkje registrert	1987	Lokaliteten er ikkje registrert i Naturbase. Området er omtala av Folkestad og Bugge, 1988
Geirangerfjorden: Vest for Friaren	Ikkje registrert i Naturbase		7.5.22	Stranda	B	Rik edellauvskog	Ikkje registrert	1987	Lokaliteten er ikkje registrert i Naturbase. Området er omtala av Folkestad og Bugge, 1988
Geirangerfjorden: Geitflå	Ikkje registrert i Naturbase		7.5.23	Stranda	B	Rik edellauvskog	Ikkje registrert	1987	Lokaliteten er ikkje registrert i Naturbase. Området er omtala av Folkestad og Bugge, 1988
Geirangerfjorden: Skagen	Ikkje registrert i Naturbase		7.5.24	Stranda	B	Rik edellauvskog	Ikkje registrert	1987	Lokaliteten er ikkje registrert i Naturbase. Området er omtala av Folkestad og Bugge, 1988
(Geirangerfjorden: Nordsida av) Geitfjellet	BN00008339	67	7.7.1	Stranda	B/C	Kalkrike områder i fjellet/Andre viktige forekomster	142 daa	2000	Avvik i verdi og naturtype mellom Gaarder et al, og Holtan & Grimstad, i tillegg til noko grundigare skildring i Gaarder et al. Funn av stivsildre (EN)
(Geiranger:) Gråsteindalen	BN00008341	69	7.7.4	Stranda	B/C	Kalkrike områder i fjellet/Andre viktige forekomster	44 daa	2000	Avvik i verdi og naturtype mellom Gaarder et al, og Holtan & Grimstad. Funn av stivsildre (EN)
Geiranger: Vesteråsdalen under Blåfjellet	BN00008352	77a	7.7.5	Stranda	B/C	Kalkrike områder i fjellet/Andre viktige forekomster	272 daa	2000	Avvik i verdi og naturtype mellom Gaarder et al, og Holtan & Grimstad. Funn av stivsildre (EN). I Naturbase heiter denne lokaliteten berre Vesteråsdalen, noko som er forvirrande grunna at også BN00069351 har sama namn, sjølv om denne heiter Geiranger: Vesteråsdalen og er avgrensa som naturbeitemark.

Områdenamn	Naturbase-nummer	Nr i Holtan og Grimstad 2000	Nr i Gaarder et al. 2001	KOM-MUNE	VERDI Gaarder et al/ Holtan og Grimstad	NATURTYPE Gaarder et al/ Holtan og Grimstad	AREAL	KARTLAGT	KOMMENTAR
Geiranger: Under Storskredfjellet	Ikkje registrert i Naturbase	77b	7.7.6	Stranda	B	Kalkrike områder i fjellet/Andre viktige forekomster	Ikkje registrert	2000	Bør kartfestast og registrerast i Naturbase. Funn av stivsildre (EN)
Innsetsetra	BN00008446		7.2.4	Norddal	C	Naturbeitemark	40 daa	1997	Gamal skildring, bør oppdaterast.
Myr ved Vinsåssætra	Ikkje registrert i Naturbase		7.3.1	Stranda	C	Andre viktige førekomstar	Ikkje registrert	2000	Re-kartlegging med tanke på om dette skal vere naturtype eller ikkje. Funn av den lokalt sjeldne arten tvibustorr.
(Geiranger:) Grinddalen	BN00008362	68	7.7.3	Stranda	C/B	Kalkrike område i fjellet/Sørvendte berg og rasmarker	434 daa	2000	Avvik i verdi og naturtype mellom Gaarder et al, og Holtan & Grimstad. Funn av den lokalt sjeldne arten fjellfiol. Noko meir fyldig skildring i Gaarder et al
Djupvatnet	BN00008380	66	7.7.8	Stranda	C	Kalkrike område i fjellet/Sørvendte berg og rasmarker	985 daa	1962-71	Avvik naturtype mellom Gaarder et al, og Holtan & Grimstad. Skildra av Skogen, 1971. Gamal skildring.
Helldalsegga	BN00008372	70	7.7.9	Stranda	C	Kalkrike område i fjellet/Andre viktige førekomstar	2274 daa	1962-71	Avvik naturtype mellom Gaarder et al, og Holtan & Grimstad. Skildra av Skogen, 1971. Gamal skildring. Svært stor lokalitet. Grov avgrensing
Kolbeindsdalen	BN00008369	71	7.7.10	Stranda	C	Kalkrike område i fjellet/Andre viktige førekomstar	925 daa	1962-71	Avvik naturtype mellom Gaarder et al, og Holtan & Grimstad. Skildra av Skogen, 1971. Gamal skildring. Svært stor lokalitet. Grov avgrensing
Rundegga	BN00008379	75	7.7.11	Stranda	C	Kalkrike område i fjellet	386 daa	1978	Grov avgrensing, for det meste gamal skildring. Skildra etter undersøkingar av Skogen, 1978.

VEDLEGG 2

LOKALITETSSKILDRINGAR

Under følger lokalitetsskildringar for dei åtte lokalitetane som vart re-kartlagt. Oppsett og skildring er basert på nyaste versjon av faktaarka frå DN Handbok 13, publisert på Miljødirektoratet sine heimesider i juli 2015.